

תאומים זה נפלא

פרופ' משה אוד

תאומים הרי הם אוצר הנופל בחלקם של מעטים, אחת ל- 90 לידות בממוצע ברוב ארצות המערב וגם בארצנו. בסקנדינביה התופעה שכיחה יותר (1: 70), באפריקה השחורה השכיחות נמוכה יותר (1: 250) ובאסיה ... עוד פחות (1: 350).

כיצד לשמר אוצר זה, וכיצד להביאו להגשים את הפוטנציאל המצוי בו?

העניין אינו פשוט, כי הלא התאומים נולדים, בדרך כלל, אחרי 36 שבועות של הריון ולא... של 40 שבועות... הם נולדים, בדרך כלל, כקטנים וחלשים יותר... וכל אחד מהם, ואפילו בו זמנית, זקוק לתשומת לב ולהגשמת צרכיו הפיזיים והנפשיים... מאין יבוא עזרנו?

ולכן, הכלל הראשון הוא לחזק את עצמנו ולהבטיח לעצמנו... שאנו יכולים ואנו לא מפחדים! עלינו לפרגן לעצמנו ולא לבקר את עצמנו. חשוב לזכור, שאנו שייכים לתרבות היהודית, שהיא תרבות של אשם.. אבל היא גם תרבות של תקווה... נחליש את וקטור האשם ונחזק את וקטור התקווה... כן, חיש מהר והתאומים שלנו יהיו גדולים ונפלאים.. הם יהיו לאפולו, אל השמש היווני, ולארטמיס, אילת הטבע, שהיתה אחותו התאומה...

לידת תאומים כלשעצמה, כבר מגשימה את שאיפת האדם להשתייכות, להתמזגות ולשלמות. ואין התגשמות שאיפה זו, באופן הטוב ביותר והאפשרי ביותר, כמו בתאומים, בין אם הם זהים ובין אם הם אחוואתיים.

בחודשים הראשונים נטל הטיפול רב.. והוא באמת קשה. חשוב להיעזר בסבים ובסבתות, באחים ובאחיות (דודים ודודות), אך חשוב שהדמויות המטפלות תהיינה פחות או יותר קבועות.

יש לזכור שהמתנה הנפלאה הזו שנקראת תאומים, מלווה בייחודיות כזו או אחרת, שאם נפעל נכון, נקצור ברכה רבה. למשל, ישנה שכיחות גבוהה (יחסית) של שמאליים בין התאומים. שכיחות גבוהה זו (17% יותר בתאומים זהים, 13% יותר בתאומים אחוואתיים), כשאנו מודעים לה, תביא אותנו להתייחסות נכונה, המותירה דרגות חופש בשימוש שעושה התאום בידיו (אם שמאל ואם ימין). כיוון ההתפתחות יבוא מהתאום ולא מאיתנו... בתחומים הקוגניטיביים, ביכולת האקדמית לעתיד, בחשיבה המרחבית וכן בחשיבה המתמטית, לא נמצאו הבדלים בין תאומים לבין שאר הילדים הנולדים באופן יחידאי ... והלא זאת חשוב לדעת!

או... כן, ההתפתחות הלשונית (דיבור) מתאחרת אצל תאומים... החוקרים השונים גילו שהפיגור הלשוני אצל תאומים בגיל 4 שנים הוא של 6 חודשים... והמאחרים הגדולים הם הבנים יותר מהבנות... (כרגיל.. תמיד הבנים מאחרים ואפילו לפגישות עם חברותיהן בעתיד).

בבדיקות ובמבחנים בשנים מאוחרות יותר, גילאי 5-6 שנים, וכן 11-12 שנים, נותרו ההבדלים הלשוניים שבין תאומים לבין בנים ובנות יחידאים.. אין זה נורא.. עם השנים והודות לסביבה המודעת לכך, המעשירה את התאומים, הם יסגרו את הפער..

ברור שלכל תאום יש את תאומו, ולכן הוא נזקק פחות לזולתים אחרים, ומכאן חשוב שהסביבה (ההורים/ המורים/ המדריכים), תטיל עליהם מטלות של קשר ושל ביצוע עם חברים אחרים... רצוי להעשיר את מעגלי הקשר החברתי, כי תאומים נוטים להתקשר באופן אינטנסיבי, ולכן הם לא אוהבים "להחליף" חברים. הם מעדיפים לצמצם קשרים מאשר להרחיבם! מה טוב כשיש לתאומים הורים, קרובים, מורים ומדריכים יודעים ונבונים, כך שהסביבה האוהבת, תהפוך כל חסר, לתולדה המשלימה בכיוון החיובי.

חובת הלבבות... מגשימה את עצמה בין תאומים. הם דואגים זה לזה, ולא פעם הם יהיו מוכנים לוותר על צרכים אישיים למען התאום השני.. וזה נמשך עד לגילאים מאוחרים מאוד. אצל התאומים הזהים חובת הלבבות, מובילה לערבות ולאחריות הדדית בעוצמה חזקה מאוד. התאומים האחוואתיים מקיימים זאת בעוצמה פחות חזקה, ואילו בתאומים אחוואתיים שלא מבני אותו מין, התנהגות זו היא חלשה בהשוואה לשני המצבים הקודמים.

ויש צרה בצד הברכה: הורים, משפחה ובנדאי חברים, מרבים להתייחס לתאומים כיחידה אחת. ... וזה מפריע להם! הם לא מוכנים (ובצדק) לוותר על האינדיבידואליות שלהם. כמובן, הם מפתחים סובלנות לסביבה.. אך, בגיל ההתבגרות התייחסות זו של הסביבה מפריעה להם ... ובאמת! מודעתנו להפיכת השניים לאחד... תביא אותנו לעשות את הטוב! חשוב שנתייחס לכל אחד מהתאומים כשלם העומד בפני עצמו. מה טוב, אם נלמד לשמוע את האירועים הקורים את התאומים פעמיים... ונשכיל להינות מהשמיעה החוזרת, שיש בה זוויות ודגשים שונים, המאפשרים להתפתחותה של האינדיבידואליות של התאום. כהורה לתאומות, אהבתי זאת והפכתי זאת לטבע שני, שהועיל לי ביותר והשכיל אותי מאוד. לעתים התאומות שלי, החליטו ביניהן לספר לי את אירועי היום, כשכל אחת מספרת חלק מהאירוע והשניה משלימה את החסר. כיבדתי את החלטתן, אך זה מנע ממני לשמוע את השלם, בזוויות היחודיות, מכל אחת מהן.

מחקרים מצביעים על כך שהתפתחותם הרגשית של תאומים היא ייחודית ומלווה בקשיים גדולים יותר. מכאן, לחשיבות הרבה של הסביבה כתומכת. במחקרים אחרים צויין, שתאומים מאחרים

ביצירה של זוגיות לעתיד... ולכן הם נישאים בגיל הגבוה מהממוצע ואף מולידים ילדים בגיל מאוחר יותר. ברור, שאין כאן מצב אכסיומאטי ובכוחה של הסביבה להשפיע בניית אוריינטציה שתכוון את התאומים בכיוון של איחודיות זוגית ותוביל אותם לשמות, להקים משפחה, תוך כדי שמירת הקשר התאומי הבסיסי והיסודי שליווה אותם לפחות שני עשורים מחייהם.

חשוב לסייע לתאומים לפתח עצמיות שלמה. ולא עצמיות כמשתנה תלוי בתאום המשלים. יש לזכור שכל אחד מאיתנו זקוק לא רק לכבוד ולהתייחסות, אלא גם לחוות את עצמו חשוב וחיוני... לכן, יש לאפשר לכל אחד מהתאומים להגשים את חשיבותו ואת חיוניותו.

"ואהבת לרעך כמוך, אני ה'" הוא הציווי האלוקי והקטגורי, שאינו תלוי ברצונו של אדם. חשוב שהאדם יפנים את הערך העליון הזה וינהג על פיו. עם זאת, יש לשים לב שצו אלוקי זה, מחייב אותנו קודם כל, לאהוב את עצמנו. כדי שנצליח לאהוב את האחר. רק תאום שהפנים ציווי זה, של אהבת עצמו, של קבלת עצמיותו הנפרדת, יוכל ברווחה ובנועם לאהוב את תאומו ואת זולתו בלא לחץ.

כל תאום חייב, בסיוע הסביבה, לחוות את עצמו כיחידה אינדיבידואלית, חיונית לעצמה ולסביבה, מכובדת ואהובה. תאומים אינם צמד אחים או אחיות! כאשר הם תאומים זהים, הם אינם שני עותקים! תאומים, בין זהים ובין אחוואתיים, הם שני אחים שנולדו יחדיו! הם שתי ישויות נפרדות, עם שונות, עם יחודיות ועם קשר ייחודי של זוגיות עם התאום שנולד(ה) עמו. בזוגיות קיימת מחויבות הדדית, אחריות, מחויבות, אך עם זאת גם שונות הנספגת בעיקר מהשגרות הסביבה. השונות והיחודיות הזאת, חשוב שהיא תודגש ושהסביבה תעניק לה את הזכות להתפתח. זוגיות על בסיס השונות והיחודיות תעניק לתאומים ולסביבה את הטוב הנשאף!

תאומים ותאומות עם החופש להיות! עם קשרים תומכים! עם אהבה שאינה חונקת! עם מובדלות ועם השתייכות תומכת! זה אפשרי! אנא תאמינו!